

Kas KIK toetab ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga (ÜVK) liitumiseks vajalike torustike ehitamise kulutusi?

Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seaduse (ÜVVKS) kohaselt on ÜVK ehitiste ja seadmete süsteem, mille kaudu toimub kinnistute veega varustamine või reovee ärajuhtimine ning mis on vee-ettevõtja hallatav või teenindab vähemalt 50 elanikku. ÜVK ning kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooni vahelise piiri määrab liitumispunkt. Liitumispunkt asub üldjuhul avalikult kasutataval maal kuni üks meeter väljaspool kinnistu piiri¹. Kinnistu veevärk ja kanalisatsioon ei kuulu ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni koosseisu.

Seega tuleb selgelt eristada

- ✓ ÜVK-d, mis ulatub liitumispunktini ja mille rajamiseks tehtavad kulutused on abikõlblikud
- ✓ kinnistu veevärki ja kanalisatsiooni, mis on vajalik hoone ÜVK-ga ühendamiseks ja mille rajamiseks tehtavad kulutused ei ole abikõlblikud

Kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooni ehitamiseks tehtud kulutused on keskkonnaprogrammist rahastatud projektide puhul abikõlblikud vaid järgmistel tingimustel:

- ✓ rekonstrueeritakse kinnistu joogivee- ja kanalisatsioonisüsteeme avalikku teenust pakkuvale asutusele tingimusel, et teenust kasutab aasta keskmisena üle 50 inimese päevas;
- ✓ rajatakse või rekonstrueeritakse tööstusettevõtte eelpuhasti või rekonstrueeritakse üle 4000 ie reostuskoormusega tööstusettevõtte reoveepuhasti.

Liitumiseks vajaliku kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooni rajamine, rekonstrueerimine ja nende kulutuste eest tasumine on üldreeglina kinnistuomaniku või valdaja kanda. Samuti on kliendil ka kinnistu veevärgi korrashoiukohustus, et see ei kahjustaks ühisveevärki või -kanalisatsiooni ega takistaks teenuste osutamist.

Millistel tingimustel on kinnistu torustike ehitus abikõlblik kulutus?

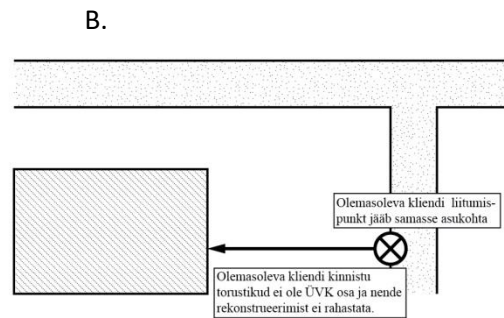
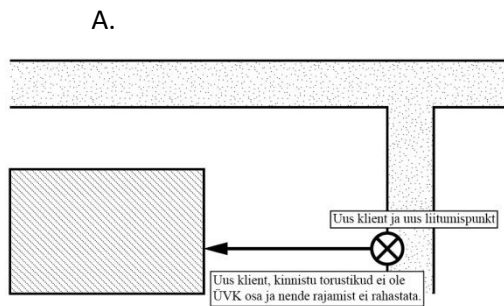
Paljudes ÜVK rekonstrueerimist puudutavates projektides on tekkinud siiski olukordi, kus kinnistu liitumispunkti asukohta on tulnud muuta. Arvestades, et vee-ettevõttel on kohustus tagada olemasolevale kliendile teenuse osutamine, siis on abikõlblikud ka selle tagamiseks vajalike kinnistu torustike ehitustööd. Vastavad tööd on abikõlblikud ainult põhjendatud ulatuses s.t eesmärk omaette ei saa olla kogu kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooni rekonstrueerimine.

Et kinnistu torustike ehituse kulutust oleks võimalik lugeda abikõlblikuks, peavad olema täidetud järgmised tingimused:

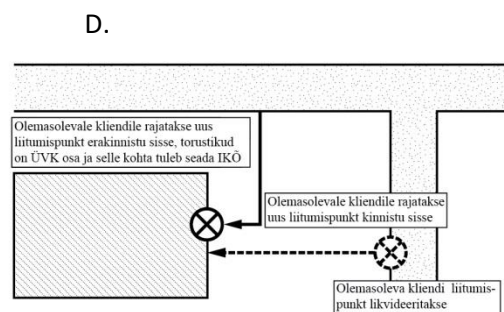
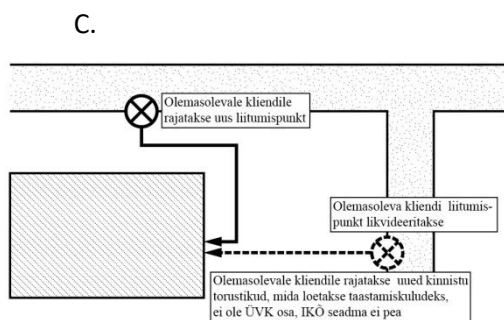
1. Oluline on, kas tegemist on ÜVK laiendamise või rekonstrueerimisega. ÜVK laiendamise puhul ei ole kinnistu veevärki puudutavad ehitustööde kulutused abikõlblikud. Kui liitumispunkti asukoht ÜVK rekonstrueerimise tulemusena ei muutu (näited A ja B), siis ei ole kinnistu veevärki puudutavad ehitustööd abikõlblikud (v.a. olemasoleva kinnistu veevärgi uuesti ühendamine ÜVK-ga)

---

¹ÜVVKS §2 lg1; §3 lg1 ja lg2

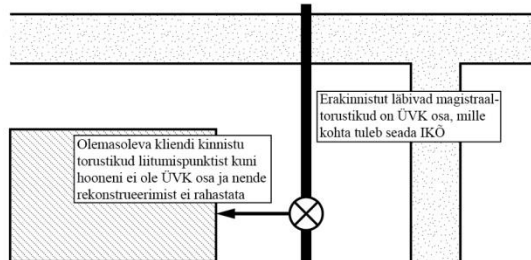
2. Kui tegemist on olemasoleva kliendiga, kelle kinnistu ÜVK tehniline lahendus vee-ettevõtja arendustegevuse tulemusena muutub, siis on ettevõttel kohustus tagada jätkuv teenuse osutamine. Sellisel juhul on ÜVK ühendamine olemasoleva kliendi torustikuga ning ühenduseks vajalike ehitustööde teostamine kliendi kinnistul abikõlblik kulutus. Kuna liitumispunkti muutmine eeldab liitumislepingu muutmist, peab sellega nõus olema ka kinnistu omanik. Liitumispunktile järgnevad torustikud (näide C) tuleb üle anda kinnistu omanikule ning kinnistu omanik peab nõustuma torustike vastuvõtmisega. Näide D puhul on tegemist ühisveevärgi torustikega, millele tuleb seada isiklik kasutusõigus (IKÕ) ning torustikud jäävad toetuse saaja omandisse.

3. Eelmises punktis toodud juhtudel tuleb põhjendada tehnilise lahenduse muutmise vajalikkust. Põhjenduse vormi ja sisu miinimumnõudeid ei ole kehtestatud, aga abikõlblikkuse tõendamiseks saavad selleks olla eelkõige tehnilised ja majanduslikud aspektid:
- Projektlahendis tuleb ette näha kõige optimaalsem tehniline lahendus. Näiteks: torude kalle, külmumissügavus, süsteemi hüdrauliline mudel jms.
  - Projektlahendis tuleb arvestada sellega, et kõige sobivam asukoht ei pruugi olla juriidiliselt ja logistiliselt kõige õigem. Näiteks: maantee muldkeha, mida ei lubata kahjustada; alleed, mille puid ei või kahjustada; kergliiklustee, mille keskele ei saa liitumispunkti panna; elektriliinide jt kommunikatsioonide kaitsevööndid, kus kaevamine on küll lubatud, aga nn liitumispunkti sinna statsionaarselt ei lubata paigaldada; kõrvuti asetsevate kruntide omavaheline piir jne.
  - Majanduslikud aspektid võivad seonduda samuti optimaalseima tehnilise lahendusega – ehituskulude kokkuhoid, juurdepääsu aspektid, tulevased planeeringud, sääst opereerimiskuludelt jne.
4. Juhul, kui kinnistu läbimine on vajalik eesmärgiga tagada teiste klientide veevarustus- ja kanalisatsiooniteenuse osutamine (näide E), siis tuleks arvestada, et toetuse saajal on vajalik seada torustikuga hõlmatud ulatuses kinnistule vastav piiratud asjaõigus. Sama kehtib ka juhul,

kui liitumispunkt määratakse ülaltoodud põhjendustega kinnistu sisse.² Vee-ettevõtjal peab olema igal ajal õigus ÜVK-le juurdepääsuks ja omand peab ulatuma kuni liitumispunktini (k.a). Tavaliselt sõlmitakse selleks notariaalsed isikliku kasutusõiguse lepingud ja kantakse vee-ettevõtte kasuks kinnistusraamatusse märke isikliku kasutusõiguse olemasolu ja ulatuse kohta.³ Oluline on märkida, et ainult lihtkirjalikult (näiteks kooskõlastuse, liitumis- või kliendilepinguga) ei ole võimalik seda kokkulepet kinnistuomanikuga vormistada.

E.

² TsÜS § 54 lg 2

³ AÕS § 158, § 225